

4. JÉZUS ÉS TAMÁS

gyülekezeti óraszám: 1. egyházi óraszám: 1.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(Felhasznált irodalom: Kálvin János: János evangéliumának magyarázata II., Kálvin Kiadó, Budapest, 2011, Bolyki János: Igaz tanúvallomás, Osiris Kiadó, Budapest, 2001; Ecsedy Aladár: A töviskoronás Király, Apostol János kiadása, Budapest, 1931.)

A Feltámadott Úr Jézus megjelenései:

János beszámolója szerint Jézus feltámadása után elsőként a magdalai Máriának jelent meg a sírnál. Ennek a megjelenésnek az volt a célja, hogy az elkeseredett Máriát megnyugtassa, és ahhoz a felismeréshez vezesse, hogy az Úr feltámadt, amint megígérte, él, továbbra is kapcsolatban marad tanítványaival, bár ez már egy más jellegű kapcsolat lesz. Ezért kéri Máriától Jézus: „Ne érints engem, mert még nem mentem, fel az Atyához, hanem menj az én testvéreimhez, és mondd meg nekik: Felmegyek az én Atyámhoz és a ti Atyátokhoz, az én Istenemhez és a ti Istenetekhez.” (Jn 20,17)

Aztán még azon az estén megjelenésekor a tanítványokat zárt ajtók mögé rejtőzve találta. A tanítványok meggyőződtek ugyan az üres sírt látva arról, hogy az Úr feltámadt, de mégis rettegésben éltek tovább. „Milyen tapintatosan viseltetett velük szemben Krisztus, hogy nem tovább, csak estig tartotta bizonytalanságban őket. Így akkor hozott nekik világosságot és hozta el az új élet zálogát, amikor a világra sötétség borult.” Félték, ami hitük elégtelenségéről árulkodik, azonban teljesen nem lett úrrá rajtuk a gyengeség, mert bár elrejtőztek, együtt maradtak, nem futottak szét a szélrózsa minden irányába.

Jézus a zárt ajtók ellenére megállt közöttük. Annak megértésében, hogy ez hogyan volt lehetséges, Pál apostolnak az 1Kor 15,44-ben a lelki testről leírt szavai segítenek: „Elvettetik érzéki test, feltámasztatik lelki test. Ha van érzéki test, van lelki test is.” Az igazán nagy csoda az, hogy az Úr a kővel lezárt sírból feltámadt, nem pedig a zárt ajtó ellenére való közlekedés.

Tamás személye:

Az első három evangéliumban semmi feljegyzést nem találunk vele kapcsolatban, János viszont többször is megemlíti: 1. A tanítványok nem akarták, hogy Jézus visszamenjen Betániába a halott Lázár családjához, mert őt és magukat is féltették a népharagtól. Tamás az, aki ekkor így szólt: „Menjünk el mi is, hogy meghaljunk veled (ti. Jézussal)” (11,16), szavaiból pesszimizmus, ugyanakkor feltétlen hűség érződik; 2. Tamás kérdezi meg szkeptikus racionalizmussal a feltámadásáról előre szóló Úr Jézust: „Uram, nem tudjuk, hová mégy: honnan tudnánk akkor az utat?” (14,5); 3. a vizsgált szakasz. Láthatjuk a belső vívódást, amin keresztül az igazi Krisztus-ismeretre ez a tanítvány eljutott. Jn evangélista az Iker nevet is említi Tamással kapcsolatban. Ennek oka valószínűleg az, hogy a Tamás név az arám „toma”: iker szóból ered. „Tamás jószívű ember volt, aki mindenkivel együtt érzett, de hamar csüggedt. Ha már Lázár halálakor így nyilatkozott, vajon mit érzett akkor, mikor Jézus halt meg a kereszten? Azt mondhatjuk, hogy a kereszten Tamás lelkét összeroncsolta. A hite megingott, mint ahogy a földrengéstől meginog és megrepedezik a templom. Ezt a megrendült hitet senki sem tudta helyreállítani, csak egyedül Jézus.”

A találkozás tanulságai:

„Tamás méltán esett el a többi testvérénél jutott kegyelemtől, mert szökött, csellengő katonaként elszakadt egységének zászlajától. Tehát a túlzottan félénk természetűek tanulják meg megedzeni és legyőzni testük gyávaságát.” – írja a feltámadás estjén történetekkel kapcsolatban Kálvin. Nem elég, hogy Tamás lemaradt az Úr megjelenéséről, de még

tanítványtársainak bizonyágtétele sem győzte meg: amíg nem találkozhat ő maga is személyesen a feltámadott Krisztussal, sebeinek vizsgálata által nem győződhet meg róla, hogy valóban ő az, addig nem tud hinni az Úr Jézus feltámadásában. Nemcsak látni akar, de még tapintani is, semmit sem bíz a véletlenre. Az 4,48-ban Jézus ennek a jelenségnek az okát jó előre megmondta: „Ha nem láttok jeleket és csodákat, nem hisztek.” Tamás hite látásra támaszkodik, és ez nem káros vagy felesleges, de ennél sokkal több a látás nélküli hit. Ezért jelenik meg Tamásnak kívánságai figyelembe vételével Jézus, ugyanakkor figyelmébe ajánlja a látás nélküli hit felsőbbrendűségét.

„Boldogok, akik nem látnak és hisznek”

Jézus megjelenésekor majdnem szó szerint megismétli felszólítás formájában azt, amit Tamás a 25. versben hite feltételeként követelt. Ebből a felszólításból Tamás megértheti: Jézus átlát rajta, mindenestül ismeri, mégis szereti őt. Csak az ő kedvéért jelent meg, sőt teljesíti feltételeit: láthat és tapinthat, ha ez szükséges ahhoz, hogy higgyen. Ezután jön a második személyes felszólítás: „Ne légy hitetlen, hanem hívő!” A hit itt először a feltámadás tényére vonatkozik, azután jelenti a Jézus isteni személyében való hitet, végül a hit és látás kapcsolatára is utal.

A leírt Ige alapján nem lehet egyértelműen eldönteni, hogy Tamás csak látta, vagy valóban meg is érintette az Úr Jézus sebeit. Bolyki János szerint a jelek abba az irányba mutatnak, hogy valószínűleg inkább csak láthatta, erre utal pl. Jézus szava, amelyben a látásra ill. a nem látásra épülő hit különbségét jelenti ki, míg tapintásról itt már szó sem esik. (Ezzel kapcsolatban megemlítendő, hogy Kálvin kommentárjában az ellentétes véleményt képviseli, és Tamás érintésre épülő hitéről érdekes tanítást ad.)

„Boldogok, akik nem látnak és hisznek.” Jézus utolsó szava Jn szerint a hitről szól, arra utal, amikor nem a történések látása, hanem az igehirdetés nyomán ébred hit valakiben. Szép íve van a 20. fejezetben álló történeteknek ebből a szempontból: a szeretett tanítvány csak Jézus halotti lepleit látja a sírban, őt magát nem, mégis hisz (8. vers); a magdalai Mária látja Jézust, de csak akkor ismeri fel, amikor nevén szólítja őt (16. vers); a tanítványok látják Jézust, és hisznek (20. vers); végül Tamás történetében merül fel annak lehetősége, hogy látás nélkül is lehet hinni benne.

„Itt a hitet abban a vonatkozásban emeli ki Krisztus, hogy megelégszik egyszerűen az igével, és nem teszi függővé magát az érzékektől és a testi benyomásoktól. Így rövid meghatározásban foglalja össze a hit erejét és természetét: a hit nem ragad meg a közvetlen tapasztalásnál, hanem egészen az égbe hatol, és hiszi azt, ami rejtve van az emberi érzékelés előtt. Valóban tartozunk Istennek azzal a tisztelettel, hogy igazságát... önmagában hitelesnek tartjuk.”

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

(Felhasznált irodalom: Révai Katalin: A serdülőkor lelki jelenségeiről: Tanároknak. Fogódzó Alapítvány, 1995. (Lelki egészség füzetek). Dr. Németh Dávid: Hit és nevelés, Bp. 2002.)

Az óra témájaként a megélt hit kérdése kerül elő. A hit kérdéséhez különböző módon állnak a gyermekek. Függ ez attól, hogy milyen vallási szokásokat hoznak magukkal otthonról, ill. attól, hogy mi az, amit látnak a környezetükben, televízióban, istentiszteleten. Ezen megtapasztalások alapján alakulhat ki a gyermek saját hitbeli „nézete”, amely valójában az alakulás fázisában van, így legfeljebb csak arról beszélhetünk, hogy valakit „lemásolva” vagy épp utánozva mintát követ, amelyhez társítja a saját, szabadon megélt hitét. Fogékonyak ebben a korban a látott és megtapasztalt dolgokra, és ezért is nagyon fontos, hogy milyen példát élünk eléjük. Magatartásunkkal, beszédünkkel, egy-egy váratlan helyzetre adott reakciónkkal. Figyel, szemlél, következtetést von le, és értékel. Mivel a hit kérdése, megélése a mindennapokban egyáltalán nem egyszerű, hétköznapi példákkal

tegyük érthetővé a gyermekek számára, hogy mit jelent hinni. Tamás kételkedésének elmondásakor mindenképpen térjünk ki arra, hogy habár próbáljuk a mindennapokban Jézus szavát követni, ennek ellenére mégis vannak helyzetek, amelyekben úgy, vagy hasonlóan viselkedünk, mint Tamás. Lényeges, hogy erre kitérjünk és részletesen elmagyarázzuk, nehogy azt a következtetést vonják le, hogy tévedni emberi dolog, és Isten úgysis megbocsát, tehát bármit tehetek. Forduljunk támogató szeretettel feléjük, hiszen gyermeki, kamaszkori lázadásaikra, kilengéseikre itt lehetőségünk van reagálni, segíteni korlátot, fogódzót adni. Bátorítsuk a gyermekeket, hogy a mindennapokban és különböző élethelyzeteikben egyaránt forduljanak Jézushoz, mondják el életük örömeit, bánatait, kérdéseit. Legyenek beszélő viszonyban Istennel, mert Ő kíváncsi rájuk, és mindarra, ami velük történik. Nem mintha nem tudná, de egy kapcsolat attól működik, hogy mindkét fél hozzátesz annak épüléséhez valamit és a legalapvetőbb jellemzője, hogy beszélő viszonyban vannak egymással.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>Minimum</u>	<u>Optimum</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Bátorítással vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, közös éneklésben, imádkozásban. • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: <ul style="list-style-type: none"> ○ Tudja segítséggel elmondani Tamás történetét a tankönyvi szöveg alapján. ○ Tudja segítséggel értelmezni és meg tanulni a lecke Igéjét: János 20,29b 	<ul style="list-style-type: none"> • Önként és aktívan vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, közös éneklésben, imádkozásban. • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: <ul style="list-style-type: none"> ○ Tudja önállóan elmondani Jézus és Tamás találkozásának történetét. ○ Memorizálja és értelmezze a lecke Igéjét: János 20,29b

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT

Fő hangsúly: Boldogok, akik nem látnak és hisznek

Kognitív cél: Arra való rámutatás, hogy Jézus Tamás hitét is fontosnak tartotta. Kételkedésünkkel is odamehetünk Istenhez.

Affektív cél: A kétségek és bizonytalanságok érzelmi jellemzői.

Pragmatikus cél: Bátorítani a gyerekeket, hogy a mindennapokban ne feledkezzenek el Istennel megosztani az érzéseiket, gondolataikat vagy éppen kétségeiket.

Az óra részei	Kapcsolódó tevékenység	Felhasznált taneszközök
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	Ha van Power Point-os vetítésre lehetőség, akár optikai csalódásokat is lehet nézni közösen. Mit látok? Azt, ami a képen van, vagy valami egészen mást?	Számítógép, projektor, tankönyv Jelentősége van annak, mit látunk és mi az, amit csak elképzelünk.

	<p>Bizalom, bizalmatlanság kérdésének körbejárása. Milyen élethelyzetben derült ki, hogy bizalmatlanság helyett egyszerűbb lett volna bízni a másokban?</p> <p>Újszövetségi férfinevek gyűjtése!</p>	<p>Tegyük egyértelművé, hogy mi a különbség a kettő között.</p> <p>Tankönyv, írólapok</p>
Feldolgozási javaslat	<p>1. Beszélgetés: Beszéljük meg a bizalom-bizalmatlanság kérdését ember és ember ill. ember és Isten kapcsolatában.</p> <p>Az előző gondolatmenetet vigyük tovább és térjünk rá a bizalmatlanság és a hitelenség közötti különbségekre! Melyiknek mi a következménye? Fontos tisztázni a határokat, hogy a gyerekek is egyértelmű képet kapjanak.</p> <p>Tisztázzuk a felmerülő fogalmait, amelyek a hittanórákon folyamatosan előkerülnek!</p> <p>2. Aranymondás: <i>„...boldogok, akik nem látnak és hisznek.” Jn 20,29b</i></p> <p>3. Énekjavaslat: „Hinni taníts, Uram...” RÉ 479</p>	<p>Tankönyv Munkafüzet Biblia</p>
Munkáltatás	<p>Lehetőség: a munkafüzet feladataival.</p>	<p>Munkafüzet</p>
Házi feladat	<p>M. f. 4. feladat: A cél, hogy elgondolkodjanak - ha szükséges - átértékeljék önmagukban a hit és bizalom fogalmát.</p>	<p>Munkafüzet</p>

TOVÁBBI ÖTLETEK

Optikai csalódások

<https://mivoltma.444.hu/2016/02/22/19-optikai-csalodas-amit-nem-dolgozol-fel-konnyen>

<http://opcsal.blog.hu/>

<https://www.slideshare.net/alexandraletai/optikai-csaldsok>

Bibliai nevek jelentése

<http://mek.niif.hu/00000/00056/html/264.htm>

Film

<https://www.youtube.com/watch?v=545T7FdD2q0>

https://www.youtube.com/watch?v=9DKByB_wfGg

<https://www.youtube.com/watch?v=r143HNkY4s0>

Letölthető képsorok

<http://www.freebibleimages.org/photos/jesus-appears-thomas/>

<http://www.freebibleimages.org/illustrations/hm-doubting-thomas/>

<http://www.freebibleimages.org/illustrations/resurrection-appearances/>

<http://www.freebibleimages.org/illustrations/gnpi-104-appearance-thomas/>

<http://www.freebibleimages.org/illustrations/ls-thomas-doubts/>

KÉPELEMZÉSI ÉS SZÖVEGELEMZÉSI MÓDSZERTANI SEGÉDLET

Tankönyv: 92-93. oldal

A képen látható: Illusztráció:

- Jézus és Tamás. Tamás nézi Jézus sebeit.
- Az Aranykapu Jeruzsálemben

A szöveg: Tamás, aki látni akar.

Instrukció a képolvasáshoz és a kapcsolódó szöveg elemzéséhez

1. Képolvasási javaslat:

- Kik vannak a képen? Mi történik? Hol történhet mindez?
- Miért mutatja be a könyved az Aranykaput? Mi jut eszedbe róla?

2. Szövegelemzés

- Mi történt a tanítványok és Jézus találkozásakor? Milyen feladatot bízott rájuk?
- Mit mondott Tamás tanítványtársainak?

- Mit történt Jézus és Tamás találkozásakor?
- Miért mondta Jézus, hogy boldogok, akik nem látnak, és mégis hisznek?

BESZÉLGETÉSPONTOK AZ ARANYMONDÁSHOZ

„... *boldogok, akik nem látnak és hisznek.*”

- Szerinted miért boldogok, akik nem látják Jézust, és mégis hisznek Benne?

EGYÉB ÖTLETEK

1. Bibliaismeret: újszövetségi nevek

Alkossatok 5-6 fős csoportokat! 3 perc alatt írjatok le annyi, az Újszövetségben előforduló férfi nevet, amennyire emlékeztek eddigi tanulmányaitok alapján! Nagyon jó számonkérése annak, hogy mire emlékeznek eddig tanulmányaik alapján. Jutalmazzuk azt a csoportot, akik a legtöbb olyan nevet tudta felsorolni, ami a többiekénél nem szerepelt! Jutalmazási szándékunkat előre jelezzük, ezzel is inspirálhatjuk a feladatmegoldásukat.

2. Montázs:

A 21. században, kiben és miben hisznek az emberek? Készítsetek egy montázst ezekről, és beszélgetsetek róla!

3. Bibliaismeret: hitt és látott

A Bibliád segítségével nézz utána, hogy hol szerepel még „és látott és hitt” kifejezés! Milyen szituációban került elő ez a két szó? Mit gondolsz, könnyebb vagy nehezebb volt abban a helyzetben hinni, mint Tamásnak? Mindenképpen készítsünk elő Bibliákat, vagy már előző órán kérjük meg őket, hogy hozzák magukkal a sajátjukat vagy a család Bibliáját a mai órára. Bátorítsuk a gyermekeket, hogy fogalmazzák meg gondolataikat a témával kapcsolatban.

INSTRUKCIÓK A MUNKAFÜZET FELADATAIHOZ

3. feladat:

„Fogalmazz meg egy levelet, amelyet Tamás írna a családjának a történetekről!”

Instrukció:

Egyéni feladatmegoldásra törekedjünk. Néhány gyermeket kérjünk meg, hogy olvassák fel hangosan. Ezáltal megfigyelhetjük, hogy a történetnek melyik szakasza tett rá mély benyomást.

4. feladat:

„Írd le egy olyan emlékedet, amikor nem hittél valakinek, és utólag kiderült, hogy igazat mondtott!”

Instrukció

Akár házi feladatnak is feladhatjuk, hogy tudjon a megoldásán gondolkodni a gyermek.

A TÉMÁHOZ FELHASZNÁLHATÓ ÉNEKEK:

Református énekeskönyv: 225. dics. 5-7. Adjad, hogy lássuk... (+BS)

Református énekeskönyv: 234. dics. 3. verse: Jer, világosság...

Református énekeskönyv: 460. dics.1. 4-6. verse: Amint vagyok...

